

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 10.01.1983, sp. zn. 5 To 25/82, ECLI:CZ:NS:1983:5.TO.25.1982.1

Číslo: 4/1984

Právní věta: Při zjišťování, zda je naplněn znak skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení podle § 179 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 10.01.1983

Spisová značka: 5 To 25/82

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Obecné ohrožení, Těžší následek

Předpisy: 140/1961 Sb. § 6 písm. a
§ 179 odst. 1
§ 179 odst. 2 písm. c

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ČSR zamítl podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. stížnost krajského prokurátora proti usnesení krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. prosince 1982 sp. zn. 1 T 18/82.

Z odůvodnění:

Obžaloba krajského prokurátora v Hradci Králové stíhá obžalovaného Z. A. pro trestný čin obecného ohrožení podle § 179 odst. 1, odst. 2 písm. b), c) tr. zák. a trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. dílem dokonany, dílem nedokonany podle § 8 odst. 1 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že v noci z 24. května na 25. května 1982 vnikl rozbitím skleněné výplně okna skladu do kanceláře Okresního podniku služeb Náchod, středisko Kovovýroba, v České Skalici, kde ke škodě OPS Náchod odcizil z vypáčené pokladničky nejméně 104 Kčs v drobných mincích a dále z majetku zaměstnance provozovny O. M. kapesní kalkulačku zn. Calcumat 104 v hodnotě 1150 Kčs, koženou aktovku v hodnotě 90 Kčs a koženkové pouzdro s pánskými brýlemi v hodnotě 120 Kčs v domnění, že jde o majetek socialistické organizace, a potom za účelem zakrytí stop po vloupání úmyslně založil v objektu na dvou místech požár, při kterém došlo k úplnému zničení kanceláře a příručního skladu s materiálem, čímž vznikla OPS Náchod další škoda ve výši 85 621,50 Kčs a bezprostředně byly ohroženy dvě mobilní buňky v hodnotě 69 600 Kčs. Kromě toho spáchal trestné činy tím, že dne 4. 6. 1982 v ranních hodinách v autokempinku Rozkoš u České Skalice, okres Náchod, vnikl rozbitím prodejního okénka do kiosku č. 2, odkud odcizil různé

zboží a peněžní hotovost 450 Kčs, čímž způsobil o. p. Restaurace Náchod škodu ve výši nejméně 3836,90 Kčs; kromě toho odcizil z majetku vedoucího kiosku M. Š. kazetový magnetofon zn. Sencor s kazetou C 60 zn. Philips v hodnotě 960 Kčs, kapesní kalkulačku zn. Elstimatte 211 v hodnotě 910 Kčs a ocílku na broušení nožů v hodnotě 20 Kčs, a to v domnění, že jde o majetek Restaurací Náchod; potom za účelem zakrytí stop po vloupání úmyslně zapálil papíry v meziskladu a regál s cukrovinkami v prodejní místnosti, což mělo za následek vznik požáru, při kterém došlo k poškození kiosku i jeho zařízení a ke zničení zboží, a tím vznikla o. p. Restaurace Náchod další škoda ve výši 24 519,90 Kčs, přičemž byly bezprostředně ohroženy další přilehlé objekty s vnitřním zařízením včetně zboží v hodnotě 602 049 Kčs (body 1 a 2 obžaloby).

Dále byl obviněný stíhán pro další trestné činy.

Krajský soud v Hradci Králové po předběžném projednání obžaloby rozhodl usnesením ze dne 6. 12. 1982 sp. zn. 1 T 18/82 tak, že podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. věc vrací prokurátorovi k došetření.

Své rozhodnutí o vrácení věci prokurátorovi k došetření krajský soud odůvodnil v podstatě tím, že v přípravném řízení nebyla především řádně zjištěna výše škody způsobená požáry, ani hodnota majetku poškozených organizací požáry ohroženého. Zásadní pochybení krajský soud spatřuje v tom, že zjištění o výši způsobené škody a dalším možným způsobení škody se opírají o zprávy poškozených organizací, které vyčíslení škody provedli „účetně“ podle inventarizačních stavů, nikoliv na základě ohledání a zjištění skutečného stavu věci. Podle krajského soudu měly být opatřeny doklady, na jejichž základě by bylo zjištěno, které věci v objektech skutečně byly, a škodu, resp. skutečnou hodnotu objektů a jejich vnitřního vybavení požáry zničených, poškozených i ohrožených měl určit případně znalec z oboru ekonomiky na podkladě učiněného soupisu věcí po předchozím zjištění jejich stavu z hlediska jejich případného opotřebení. Také do výše obou škod byly nesprávně započítány položky vynaložené na uvedení do původního stavu, např. hodnota vydaných nových pracovních oděvů a obuvi, nákup kancelářských potřeb, bloků výdejek a příjemek, náklady na opravu elektroinstalace, nákupů na opravy apod.

Proti tomuto rozhodnutí podal v zákonné lhůtě stížnost krajský prokurátor v Hradci Králové. Uvádí v ní, že krajský soud neměl důvod k postupu podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř., neboť důkazy shromážděné v přípravném řízení v předmětné věci tvoří dostatečný podklad, aby krajský soud mohl objektivně a správně rozhodnout.

Nejvyšší soud České socialistické republiky přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost napadeného usnesení, jakož i správnost řízení, které tomuto usnesení předcházelo, a dospěl k těmto závěrům:

Krajský soud v Hradci Králové postupoval v souladu s § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř., když věc vrátil krajskému prokurátorovi k objasnění výše škod u trestného činu obecného ohrožení podle § 179 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák. Povaha a výše škod, které jsou znaky tohoto trestného činu, nebyla v přípravném řízení řádně zjištěna.

Dokazování v přípravném řízení nebylo zaměřeno na objasnění skutečného stavu zničených, poškozených i ohrožených objektů i jejich vnitřního vybavení v době požáru. Nejvyšší soud ČSR uvedl, v kterých směrech je třeba dokazování doplnit.

Při zjišťování, zda je naplněn znak skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení podle § 179 odst. 1 tr. zák. „škoda velkého rozsahu“, je třeba vycházet ze skutečné hodnoty cizího majetku, který byl bezprostředně ohrožen požárem nebo jinou obecně nebezpečnou událostí vyvolanou pachatelem. Bezprostředně je ohrožen pouze ten cizí majetek, jemuž hrozí přímo z obecně nebezpečného jednání nebezpečí zničení, poškození apod., nikoliv ty majetkové hodnoty, o které byl cizí majetek nepřímou

zmenšen v důsledku obecně nebezpečné události (např. náklady na odstranění jejích následků apod.). Touto zásadou se orgány přípravného řízení důsledně neřídily a proto vznikají pochybnosti o správnosti jimi učiněných závěrů na podkladě dosud opatřených podkladů. Tyto úvahy je třeba dále doplnit i tím, že v rozporu s výše uvedenou zásadou by bylo i to, že do hodnoty ohroženého majetku by bylo zahrnuto pozdější vylepšení, popř. zhodnocení tohoto majetku v porovnání se stavem v rozhodné době. V daném případě, zejména vzhledem k nepřezkoumatelnosti podkladů, z nichž orgány přípravného řízení vycházely, vznikají pochybnosti, zda byla i tato zásada respektována.

Naproti tomu, má-li obecně nebezpečné jednání pachatele za následek způsobení „škody velkého rozsahu“, tj. těžšího následku, který je okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 179 odst. 2 písm. c) tr. zák., je do rozsahu způsobené škody třeba zahrnout vedle skutečné hodnoty zničeného nebo poškozeného majetku i případné další škodlivé majetkové následky (další škodu) způsobené v přímé souvislosti s požárem či jinou obecně nebezpečnou událostí. Takovou jinou škodou jsou zejména náklady vynaložené účelně na likvidaci následků požáru, jako např. náklady na odstranění zbytků po požáru. Je sem třeba zahrnout i případné náklady účelně vynaložené na odstranění škodlivých následků způsobených zásahem nutným k odvrácení hrozícího nebezpečí, pokud jejich vynaložení má přímou souvislost s požárem, protože i tyto náklady zmenšují majetkovou sféru poškozeného (§ 442 odst. 1 o. z.). Orgány přípravného řízení se při objasňování těžšího následku podle § 179 odst. 2 písm. c) tr. zák. ani touto zásadou neřídily.